

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I HISTORISË DHE I FILOLOGJISË
DEPARTAMENTI I GJEOGRAFISË
Programi: **Master shkencor**

Drejtimi: **Gjeografi**

Lënda: PROBLEMATIKA MJEDISORE NË SHQIPËRI

<i>Pedagogu:</i>	Prof. dr. Skënder SALA
<i>Ngarkesa:</i>	4 ETCS (15 javë: 2 leksione dhe 2 seminar/ushtrime/javë)
<i>Lloji i lëndës:</i>	Detyrueshme
<i>Viti/semestri:</i>	Viti II semestri I

Përshkrimi: Programi përfshin konceptet mbi termi mjedis-zhvillim të qëndrueshëm, njohjen e problemeve mjedisore në Shqipëri: para e pas ish-komunizmit; faktorët kushtëzues, gjendja me shifra zyrtare, masat për përmirësim; norma-kriteret. Vëmendje i kushtohet njohjes me kuadrin ligjor mjedisor në Shqipëri, Konventat dhe marrëveshjet mjedisore që ka nënshkruar Shqipëria, detyrat-detyrimet-normat që aplikon BE.

Temat e leksioneve:

1. Hyrje. Kuptimi mbi konceptin mjedis, elementet kryesorë të tij. Gjeografia në njohjen e studimin e mjedisit, problemet që ai ka, etj.
2. Problemet kryesore mjedisore sot: Mjedisi ndër sfidat kryesore edhe për Shqipërinë. Edukimi mjedisor ka rol të ndjeshëm në përdorimin e mbrojtjen e mjedisit.
3. Problemet mjedisore s'njohin kufijtë administrativë-politikë: Shqipëria-vendet fqinj, mjediset ndërkufitare: Prespa, Ohri, etj.
4. Problematika mjedisore në Shqipëri para vitit 1990. Studiuesit-vendimmarrësit për ndotjet më kryesore nga industria, etj. Zonat më të ndotura, pasojat, kostot e ndotjes...
5. Ndotja ajrit para '90 dhe sot: industria minerare-metalurgjike, naftës;, gjendja konkrete dhe masat që duhen marrë për përmirësim.
6. Ndotjet nga zhurmat në qytetet e mëdha të vendit dhe në autostradat rrugore, aeroport dhe porte. Gjendja dhe masat që duhen marrë nga shteti për uljen e kësaj ndotjeje. Rreziku nga formimi i shiut acid.
7. Porto Romano si pika më e nxehët mjedisore, ndotjet nga ish-industria kimike, pasojat e saj mbi tokën, ajrin, ujin: shëndetin e njeriut: zhvillimi projekteve rehabilituese.
7. Ndotja e tokës, faktorët; keqpërdorimi-problemet, ndikimet-pasojat mjedisore, social-ekonomike.
8. Ndotja nga industria minerare nxjerrëse: minierat dhe ndotja e tyre sidomos e tokës, dhe ujit. Pasojat e ndotjes edhe nëpërmjet zinxhirit ushqimor...
9. Shfrytëzimi i egër i zallishteve të lumenjve, problem kryesor mjedisor sot në Shqipëri: kostot mjedisore, ekonomike dhe sociale.
10. Kuadri ligjor dhe zbatimi i tije, studimi dhe rikualifikimi i ekosistemit lumor: rasti i Shkumbinit.
11. Gjendja e disa ish-pikave të nxehta mjedisore në territorin e zgjeruar të Tiranës, përfshi dhe ndotjet nga armët e municionet: Qafë Mollë, Brar, etj..
12. Shfrytëzimi i egër i zallishteve të lumenjve, problem kryesor mjedisor sot në Shqipëri: kostot mjedisore, ekonomike dhe sociale. Kuadri ligjor dhe zbatimi i tije, studimi dhe rikualifikimi i

ekostiemit lumor: rasti i Shkumbinit.

13. Ndotja nga industria naftënxjerrëse dhe përpunuese: kryesisht Patos-Marinza, Kuçova dhe Ballshi. Faktorët, kostot mjedisore dhe social-ekonomike.
14. Ndotja e ujërave dhe tokës nga industria dhe bujqësia, mbetjet e ndryshme të qendrave të banuara, etj
15. Shqipëria dhe kuadri ligjor mjedisor: organizatat jofitimprurëse dhe shtetërore, përafrimi kuadrit ligjor mjedisor me atë të BE-së, etj.

Forma e kontrollit dhe vlerësimit

- <i>Detyrim frekuentimi në:</i> 70% të seminareve	
- <i>Angazhimi në seminare:</i>	10% e notës
- <i>Testi I:</i> në javën e 6-të	10% e notës
- <i>Testi II:</i> në javën e 10-të	10% e notës
- <i>Detyra e kursit ose ese:</i> rreth 5 faqe format A4, TNR, 12, hapësira 1.5):	20% e notës
- <i>Konrolli përfundimtar:</i> provim me shkrim	50% e notës
- Gjithsej:	100%

Literatura e detyrueshme për studentin:

1. Raporte mbi gjendjen mjedisore në Shqipëri: Ministria e Mjedisit, Tiranë, 1994-2015.
2. Raporte mbi gjendjen mjedisore në Shqipëri: Instituti Shëndet Publik. Tiranë 2000-2015.
3. Konferenca Kombëtare mbi mjedisin. Tiranë, 1978.

Literatura plotësuese:

1. Të dhëna për elementet kryesor mjedisorë nga ARM Qarqe: 2005-2015.
2. Të dhëna për elementet mjedisorë nga dhe bashkitë kryesore në Shqipëri: 2000-2015.

MIRATOI

Përgjegjësi i Departamentit

Prof. dr. Romeo HANXHARI

Tiranë, 2016